

បានឃើញ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤ (“ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក”)។

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី២ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ដាក់នៅ ថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩^១។

បានឃើញ កិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់អំពីការរំលោភបំពានក្រុមព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ១៩៥៦ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៤៩ ជាបទល្មើសដែលមានចែង និងផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣(ថ្មី), ៥, ៦, ២៩ និង ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងមាត្រា៥០០, ៥០១, ៥០៣, ៥០៥, ៥០៦, ៥០៧ និង ៥០៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ១៩៥៦។

បានឃើញមាត្រា ៥ និង ៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្ដីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាល នៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចុះថ្ងៃទី ៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ (“កិច្ចព្រមព្រៀង អ.វ.ត.ក”)។

បានឃើញមាត្រា ២៣ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក។

បានឃើញវិធាន ១, ៤១, ៥៥ និង ៧២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក (“វិធានផ្ទៃក្នុង”)។

បានពិចារណាទៅលើសំណើរបស់មាស មុត សុំព័ត៌មានទាក់ទងនឹងសុពលភាពនៃដីកាកោះដែលចេញ ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតែម្នាក់ (“សំណើសុំព័ត៌មាន”)^២។

បានឃើញកំណត់ហេតុនៃករណីខ្វែងយោបល់គ្នាចុះបញ្ជីនៅថ្ងៃទី៧ និងថ្ងៃទី ២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣។

¹សំណុំរឿង ០០៣ ឯកសារ D1 ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី២របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទាក់ទងនឹងកងទ័ព បដិវត្តន៍កម្ពុជា ថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨។ សំណុំរឿង ០០៣ ឯកសារ D1/1ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី ២ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី ថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ។

²សំណុំរឿង ០០៣ ឯកសារ D117 សំណើរបស់មាស មុត សុំព័ត៌មានទាក់ទងនឹងសុពលភាពនៃដីកាកោះដែលចេញដោយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតែម្នាក់ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

សារណា

- ១. សំណើសុំព័ត៌មាន លើកឡើងពីសំណួរនានាទាក់ទងនឹងសុពលភាពនៃដីកាកោះណាមួយដែលចេញដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិក្នុងគោលបំណងដើម្បីចោទប្រកាន់មាស មុត (“ជនសង្ស័យ”)។ ដោយបញ្ជាក់ថា “សុពលភាពនៃដីកាកោះដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតែម្នាក់ មិនត្រូវបានកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងវិធានផ្ទៃក្នុងឡើយ” មេធាវីជនសង្ស័យ ស្នើសុំអារាងផ្លូវច្បាប់ពីសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតម្នាក់ៗទាក់ទងនឹងសុពលភាពនៃដីកាកោះបែបនេះ ដើម្បីផ្តល់ប្រឹក្សាប្រកបដោយអត្ថន័យជូនជនសង្ស័យ ជាពិសេសនៅក្នុងករណីដែលមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ(“អ.ប.ជ”)។³
- ២. សំណើសុំព័ត៌មាន ក៏បែងចែកភាពខុសគ្នារវាងសេចក្តីសម្រេចមុនៗរបស់ អ.ប.ជ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលបញ្ជាក់អំពីសុពលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរដែលអនុវត្តដោយចៅក្រមតែម្នាក់ ជាពិសេសដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា “ការកោះហៅលោក មាស មុត ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់មិនពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាថាតើការស៊ើបអង្កេតនឹងត្រូវបន្ត ឬយ៉ាងណានោះឡើយ ព្រោះការកោះហៅនេះមិនមែនជាកិច្ចស៊ើបអង្កេតទេ”។⁴

ពិភាក្សា

៣. សុពលភាពនៃដីកាកោះហៅជនសង្ស័យណាម្នាក់ដែលចុះហត្ថលេខាដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតែម្នាក់ គឺមានចែងយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងច្បាប់ជាធរមាន ជាពិសេសនៅក្នុងមាត្រា ៥ និង ៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង អ.វ.ត.ក មាត្រា២៣ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងវិធានផ្ទៃក្នុង ៧២⁵។ ការអះអាងរបស់មេធាវីជនសង្ស័យដែលថា ការកោះហៅជនសង្ស័យណាម្នាក់ឱ្យមកបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង មិនមែនជាកិច្ចស៊ើបអង្កេតទេ ដូច្នេះមិនស្ថិតនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃវិធាន

³សំណើសុំព័ត៌មាន ទំព័រ ១។
⁴សំណើសុំព័ត៌មាន ទំព័រ ២។
⁵សូមមើលផងដែរ សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D212/1 ការបំភ្លឺរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិអំពីសុពលភាពនៃដីកាកោះដែលចុះហត្ថលេខាដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតែម្នាក់ ថ្ងៃទី១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ (“ការបំភ្លឺអំពីសុពលភាពនៃដីកាកោះ”)។
 អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ពោធិ៍សែនជ័យ ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៩៨១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៩៨៤១។

ផ្ទៃក្នុង ៧២ នោះ គឺជាការអះអាងដែលគ្មានមូលដ្ឋាន។ ស.ច.ស.អន្តរជាតិ បានដោះស្រាយ បញ្ហានេះរួចហើយនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ដោយក្នុងនោះ គាត់បានយល់ឃើញថា “វិធាន ផ្ទៃក្នុង ៧២ ដែលចែងអំពីករណីខ្វែងយោបល់គ្នារវាងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ច្បាស់ណាស់ ពិតជាអនុវត្តទៅលើកិច្ចទាំងអស់ដែលអនុវត្តដោយ ស.ច.ស នៅក្នុងការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ” ហើយបានសន្និដ្ឋានថា “វិធានផ្ទៃក្នុង ៧២ មិនបង្កើតឱ្យមានករណីលើកលែង ឬខុសប្លែកគ្នាទេ ទាក់ទងនឹងដីកាកោះហៅជនសង្ស័យនានាសម្រាប់ការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង”^៦។

៤. គោលការណ៍នេះត្រូវបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ដោយ អ.ប.ជ ដែលបានសន្និដ្ឋានថា អំណាច របស់ ស.ច.ស.អន្តរជាតិ ក្នុងការចេញដីកាកោះហៅជនសង្ស័យណាម្នាក់ដែលមានសុពលភាពតែ ម្នាក់ឯង “មានចែងយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃកម្រងច្បាប់ អ.វ.ត.ក និងយុត្តិសាស្ត្ររបស់ អ.ប.ជ”^៧។

តាមសំណើហេតុខាងលើ ខ្ញុំ MARK B. HARMON :

- ៥. បញ្ហាគឺថា អនុលោមតាមច្បាប់ជាធរមាន ដីកាកោះហៅជនសង្ស័យណាម្នាក់ដែលចេញ ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតែម្នាក់ គឺមានសុពលភាព និងជាប់កាតព្វកិច្ច។
- ៦. ខ្ញែងនាំឱ្យក្រុមបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ផ្តល់ជូនមេធាវីជនសង្ស័យនូវសំណើកោសលុបនៃ ឯកសារ D212/1 និង A122/6.1/3 ដែលបានចេញនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ និងបានដកស្រង់ នៅក្នុងដីកាសម្រេចនេះ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤

ចៅក្រម Mark B. Harmon
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ
International Co- Investigating Judge
Co-juge d’instruction International

^៦ការបំភ្លឺអំពីសុពលភាពនៃដីកាកោះ កថាខណ្ឌ ៩។

^៧សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ A122/6.1/3 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់[កោសលុប] ថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៤ ។